

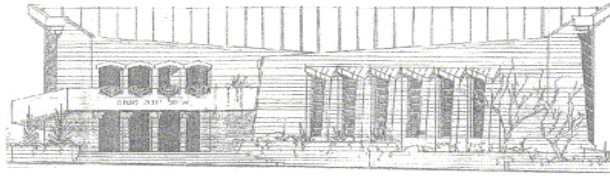
Ohel Yonah Menachem

Synagogue &
Community Center

Rabbi David Spektor

דוא"ל:

vaad@ohelyonah.com

אוהל יונה מנחם

בית כנסת
ומרכז קהילתי

הרב דוד ספקטור

אתר אינטרנט:

www.ohelyonah.com

דרשה לפ' זכור תשע"א מאת הרב דוד אברהם ספקטור

בנושא: "פורים שחל בפסח"

שבת שלום וערב פורים שמח. ונהפוך הוא. נוכיח באותות ובמופתים בחנם אין כסף שפורים הוא פסח, ואף שהשנה היא מעוברת, אבל צירי הלידה ארכו רק 4 ימים והופ מרדכי הוא על הסוס והמן על העץ. אפשר להחליף את השלטון בפרס ב-4 ימים בלבד. אין צורך ב-180 יום של משתה אחשוראש לאח"מים בשושן, קריית הבירה פלוס שבוע משתה ל"עמד". אין צורך בששה חודשים בשמן המור וששה חודשים בבשמים ובתמרוקי הנשים. המהפך בפרס היה קצר ולעניין, סך הכל 4 ימים והלוואי כך יהיה גם השנה בפרס. נעבור עכשיו על הלוי". תשע שנים אחרי משתה הגדול שבו נהרגה ושתי, בשנת שנים עשרה למלכות אחשוראש, ב"ג בניסן הפיל המן הפור הוא הגורל על התאריך להשמדת ישראל וזה נפל 12 חודש לאחר-מכן ב"ג באדר (אסתר ג, 1). ואחרי-כן הציע המן את הרעיון למלך אחשוראש וליתר בטחון נתן לו גם מעטפה עם עשרת אלפים ככר כסף וזה התקבל בברכה. ובו ביום, ב"ג ניסן כתבו סופרי המלך את גזרת השמד באגרת מנומקת ושלחו אותו לכל מדינות מלכות פרס. ולסיום העסקה המוצלחת ישבו המלך והמן לשנות, אבל העיר שושן נבוכה ומרדכי מיד לבש שק ואפר ואסתר הכריזה "כנוס את כל היהודים... וצומו... שלשת ימים, לילה ויום (אסתר ד, טז) לביטול גזרת השמד והם: י"ג, י"ד וט"ו ניסן, שהוא יום טוב ראשון של פסח (אסתר רבה ח, ז). שלא כרש"י אסתר ד, י"ז, שבאותה שנה עבר בתענית בלי ליל הסדר עם מצות, וארבע כוסות יין. בט"ו בניסן ביום, ביום השלישי (לשלושת ימי התענית) נתלבש אסתר מלכות ומזמינה את אחשוראש והמן למשתה בו ביום. אחשוראש והמן באים ושותים יין כשר לפסח, אבל אסתר עדיין צמה. בדרך חזרה הביתה מהמשתה הראשון אצל אסתר רואה המן את מרדכי ששוב לא משתחוה לו ובו ביום, בט"ו ניסן ע"פ עצת זרש אשתו מכינים לו עץ גבוה 25 מ' לתליה. בליל ט"ו ניסן נדדה שנת המלך. עכשיו מתחיל המהפך, שבסופו מרדכי נמצא על הסוס ולא המן. למה עכשיו? מה קרה פתאום? קרה דבר מזעזע! כל היהודים מכונסים ביחד כבר שלשת ימים לילה ויום בשושן בלי ויכוחים, בלי שנאת חנם. כפי שאומר הנוער שלנו: יש! ישנו עם אחד, שהוא באמת אחד ולא מפוזר ומפורד כפי שחשב המן. רק האחדות הזאת של "כנוס את כל היהודים" מסוגלת לזעזע את שנת המלך. שנת מלך מלכי המלכים, שגורם אחר-כך גם לנדודי שינה אצל המלך אחשוראש. ואז מספרים לו בליל ט"ו ניסן על מרדכי שהציל אותו מהשומרי ראש שלו ולמחרת ביום ט"ו ניסן בבוקר, יום ראשון של חול המועד פסח, הכל מתהפך. לפי פקודת המלך, המן מרכיב את מרדכי על הסוס ולא להיפך. ואחרי ביקור קצר אצל זרש אשתו, המן כבר נמצא בדרך למשתה השני והאחרון אצל אסתר המלכה ושם הוא מגיע לסוף הדרך וע"פ עצת חרבונה נתלה באותו יום על העץ ובית המן וטבעת המלך עוברים למרדכי. כל זה תוך 4 ימים בלבד מ"ג בניסן עד ט"ו ניסן. וכחודשיים אחר-כך בכ"ג סיון שולח ראש ממשלת פרס החדש, מר מרדכי בן יאיר לכל היהודים מהודו ועד כוש רישיונות לנשיאת נשק כדי שיוכלו להגן על עצמם ולעמוד על נפשם ב"ג באדר. מכ"ג סיון עד י"ג אדר יש ליהודים כתשעה חודשים כדי להקים צבא הגנה לישראל. הם הצליחו במשימתם וב"ג אדר לא היינו "כצאן לטבח יובל" כמו בשואה, אלא היהודים ניצלו והרגו 75000 פרסים שונאי ישראל ובשושן הבירה 500 ב"ג אדר ולמחרת ב"ד אדר עוד 300 בכירי הצבא והשלטון הפרסי. וקיימו בזה בהידור מצוות מחיית עמלק, אף שלא כולם היו מזרע עמלק. וזה בהתאם לחידושו של הרב יוסף דב סולוביצקי בשם אביו, "שכל אומה המתנכלת לכלות את כנסת ישראל הופכת ע"פ הלכה לעמלק. וגם לדורות כל מי שחובר לדרכו של עמלק הוא בכלל עמלק." (הררי קדם סי' קפח) פשוט שמצוות מחיית עמלק כולל גם את אלו שרצחו באיתמר את אותן נשמות טהורות של משפחת פוגל הי"ד. נזכיר עכשיו בקצרה כמה הלכות מעשיות לפורים. מי שלא הספיק לתת זכר למחצית השקל בתענית אסתר, יכול לתת הערב. לאשכנזים זה שקל וחצי ולספרדים 42 שקל. הערב בצאת השבת יש לומר ברוך המבדיל בין קודש לחול ואז מותר להתחפש ולקחת מגילת אסתר ולנסוע לבית הכנסת, כאשר התפילה מתחילה כאן כחצי שעה אחרי צאת השבת. אין לאכול ולשתות בצאת השבת עד אחרי ההבדלה שעושים כאן בבית הכנסת בסוף התפילה, אחרי קריאת המגילה. בפורים נותנים מתנות לאביונים לכל מי שפושט יד ואין צורך בפורים במכתב המלצה. יש לתת לפחות מתנה אחת לשני האביונים. זאת אומרת לפחות 10 ₪ שמזה הוא יכול לקנות מנה של פיתה פלאפל. במשלוח מנות איש לרעהו, יוצאים ידי חובה גם במשלוח מנות הקהילתי ויש להקפיד שהאיש יתן לאיש והאשה לאשה וזה אפשרי בחבילה שיש בה לפחות ארבע מנות אוכל ושתייה. אין לתת לאבל משלוח מנות בפורים, ויש מקילים אחרי 30 יום לשלוח לו דבר שלא של שמחה, כגון לחמניה עם מאפה או בקבוק שתייה, אבל לא יין, בשר או עוגה וממתקים. האבל עצמו חייב במשלוח משלוח מנות, אבל לא ישלח דבר של שמחה, כגון ממתקים. השנה לא מנפצים את פורים ואסור מן התורה להשתמש בנפצים ושאר חומרים מסוכנים ומבהילים. פיקוח נפש דוחה אפילו פורים! נזכה בפורים לשנות יין מתוק וחצי יבש, שנאמר עד חצי המלכות וויסקי ונתבשם עד דלא נדע בין ארור לברוך ונאמר תמיד בלב שמח (תוס' מגילה ז: ע"פ הירושלמי): "ברוכים כל היהודים!"